

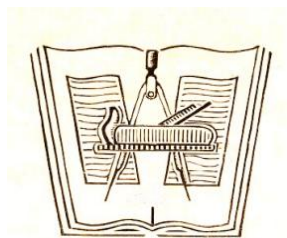
A FAFELDOLGOZÁS NAGYJAI

Tóth Sándor László

LUGOSI ARMAND

(1924-1990)

élete és munkássága

Faipari Tudományos Egyesület
Budapest
2011

Szakmatörténeti áttekintés

1946 – 1948	Államosítások, 1948-ban faiparban
1948 – 1951	Összevonások a fa- és bútorigarban
1950	A Faipari Kutató Intézet alapítása A Faipari Tudományos Egyesület megalakulása Esti faipari gépészmérnök-képzés a budapesti Műegyetemen
1951	A „Faipar” szaklap megjelenése
1950-es évek	Fűrészüzemek korszerűsítése
1957	Nappali faipari mérnökképzés az Erdőmérnöki Főiskolán Sopronban
1959	Faforgács- és farostlemezgyártás kezdetei Magyarországon
1963	Több-telephelyes nagyvállalatok létrehozása a faiparban
1960-as évek	Az első bútorigari rekonstrukció
1970	Az Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságok létrehozása
1970-es évek	A második bútorigari rekonstrukció Az első fűrészipari rekonstrukció Az épületasztalos ipar rekonstrukciója A Hárosi Falemezművek rekonstrukciója
1976	A Fűrész-, Lemez- és Hordóipari Vállalat megalakítása vállalati összevonásokkal
1980-as évek	A második fűrészipari rekonstrukció

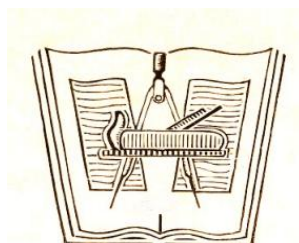
A FAFELDOLGOZÁS NAGYJAI

Tóth Sándor László

LUGOSI ARMAND

(1924-1990)

a faipari gépészet szakírójának és oktatójának
élete és munkássága

Faipari Tudományos Egyesület
Budapest
2011

© TÓTH SÁNDOR LÁSZLÓ 2011

ISBN 978-963-8071-09-5

Felelős kiadó: Faipari Tudományos Egyesület

Elnök: dr. Molnár Sándor

Szakmai lektor: dr. Varga Mihály

A kiadvány támogatói: Kurusa László
dr. Winkler András
dr. Molnár Sándor
dr. Varga Mihály

Összeállította: dr. Tóth Sándor László

Nyomda: Lőver Print

Tartalomjegyzék

Előszó	(7)
LUGOSI ARMAND ÉLETÚTJA	(8)
Gyermek és ifjúkor	(8)
Az iparban	(9)
Az oktató és szakíró	(9)
A kutató és szakíró	(10)
Egyetemi oktató és kutató	(14)
Tanulmányutak	(16)
Újból az iparban	(16)
Közéleti munkássága	(19)
Kitüntetései	(20)
SZAKIRODALMI TEVÉKENYSÉG	(22)
Könyv, könyvrészlet	(22)
Egyetemi jegyzet, tankönyv	(24)
„Faipar” szakcikkek, sorozatok	(25)
„Faipar” mellékletek	(28)
Kutatási zárójelentés, kiadvány	(30)
Lektorálás	(31)
Könyveinek ismertetése és méltatása	(32)
Faipari kézikönyv 1963	(33)
Műszaki könyv sorozata 1967-1973	(33)
Faipari kézikönyv 1976	(34)
Faipari szerszámok és gépek	(35)
Történetek Lugosi Armand életéből	(36)
Felhasznált források	(40)
A „Lugosi Armand Díj” és kitüntetettjei	(41)

Dr. Lugosi Armand

Előszó

Dr. Lugosi Armanddal 1976 tavaszán találkoztam először a Fűrész Lemez- és Hordóipari Vállalatnál. Barátságos mosollyal fogadott, szájában az elmaradhatatlan szivarral. Előadtam, hogy egy két keretfűrészkes új üzemet építünk a NEFAG Nagykőrösi Ládagyárában és az anyagmozgató rendszert deviza hiányában külföldről nem tudjuk megvenni. Nincs-e valamilyen ötlete? Volt. Önzetlenül segített. A külföldi ár negyedéért megtervezték, legyártották a berendezéseket. Még a köszönetet is elhárította.

Soproni éveiről, feleségem és a volt tanítványai kiemelték kimagasló felkészültségét, szakmai műveltségét és zseniális előadó képességét, fantasztikus memóriáját. Mindenki sajnálta, hogy elment az Egyetemről. Így Sopronban már az életében legendává vált.

Derűs, szerény emberi magatartása, iskolateremtő oktatói munkája, színvonalas tudományos és gyakorlati tevékenysége, a Faipari Tudományos Egyesületben végzett aktív szerkesztőségi és vezetőségi munkája alapján méltónak tartottuk arra, hogy a FATE egyik legrangosabb kitüntetését, a szakírói nívódíjat róla nevezzük el.

Az életutat bemutató füzet útra bocsájtásakor kötelességem megköszönni Dr. Tóth Sándornak a FATE alelnökének a lelkiismeretes munkáját a kötet megírásáért, hálámat kifejezni azon kollégáknak, akik néhány epizódot felelevenítettek oktatói működéséből. E helyen illik megemlékezni, hogy szeretett tanárunk özvegye és leánya Lugosi Zsuzsanna a Gépészeti Intézetnek ajándékozták könyveit.

Meggyőződésem, hogy úgy válik élővé Lugosi Armand emléke, ha a mai fiatalok is megismerik a Faipari Mérnöki Kar kimagasló, a kor szakmai alapjaiban jelentős téglákat elhelyező ragyogó oktató életét és munkásságát. Úgy hiszem, hogy volt tanítványai a FATE és az FMK Alumni tagjai egyaránt örömmel veszik kezükbe ezen kiadványt.

Sopron, 2011. április

Prof. Dr. Molnár Sándor
FATE elnök

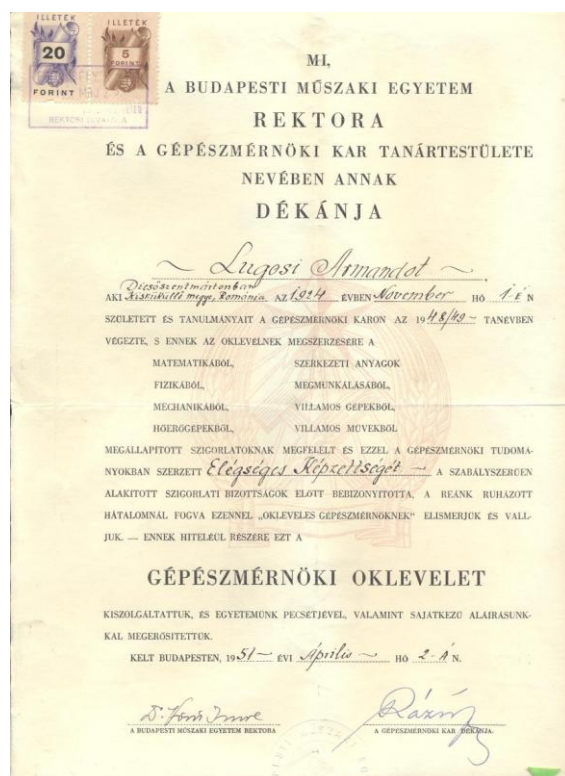
LUGOSI ARMAND ÉLETÚTJA

Gyermek és ifjúkor

Lugosi Armand - az erdélyi Dicsőszentmártonban (ma Tarnaveni-Románia) jegyzettek szerint - Lupu Armand néven 1924. november 1.-én született. Elemi iskoláit és a gimnázium első öt osztályát Bukarestben végzi. Apja Lupu Gusztáv, anyja Nagyberivói Boér Annamária.

Észak-Erdély Magyarországhoz való visszacsatolásakor -1940- ben – költöznek Budapestre, így középiskoláját már Budapesten, a Werbőczy István (ma Petőfi) Gimnáziumban fejezi be, majd beiratkozik a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Osztályára.

Mivel apját korán elveszíti, családfenntartóként zongoraórákat ad fiataloknak; franciát, olaszt, németet, angolt tanít, szinkrontolmácsként dolgozik és műszaki rajzból, matematikából, valamint fizikából korrepetál egyetemistákat. A műegyetemi előadások hallgatását 1949-ben fejezi be, de gépészmérnöki oklevelét csak később szerzi meg, ugyanis már egyetemi tanulmányai közben is dolgozik.

Gépészmérnöki oklevele (1951)

Az iparban

1944 nyarán kerül először faipari üzembe vasesztergályos gyakornokként, ahol 1945 nyarán gépész, majd főgépész lesz. Államosításkor a Cérnaorsógyár felelős műszaki vezetője, később az Ipari Fakelléktermelő Nemzeti Vállalatnál a normairoda, majd a tervosztály vezetője. Gépészmérnöki oklevelét már a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán Lugosi Armand néven szerzi meg 1951-ben. Ekkor nevezik ki a Faipari Gépjavító Vállalat főmérnökévé. Itt dolgozza ki a faipari gépek tervszerű megelőző karbantartási (a későbbiekben ismertebb nevén TMK) rendszerét.

1952-ben már a Parafafeldolgozó Vállalat főmérnöke. Ebben a beosztásában irányítja a vállalat több telephelyről történő összevonásának munkálatait. Jellemző az akkori viszonyokra, hogy e nehéz feladatának teljesítése után áthelyezik a Tűzoltószer - és Létragyárhoz, ahol 1959-ig főmérnökként dolgozik. Ezen beosztásában megszervezi az iparági vasalat-, és veret-, valamint a világháború utáni első hazai faipari szárítóberendezés gyártását.

Az oktató és szakíró

1952 és 1957 között több művezetőképző tanfolyamnak vezetője és oktatója. 1952/53-ban az Állami Műszaki Főiskolán önálló tárgyként oktatja a Faipari géptant.

Az 1940-es évek végén az egész faiparban 14-15-en rendelkeznek felsőfokú végzettséggel. Az államosított faiparban égető szükség-szerűségként jelentkezik a mérnökigény. Előkészítőt indítanak a tehetséges fiatal szakemberek számára, amelynek elvégzése után nyílik lehetőségük egyetemi tanulmányok végzésére, mérnökké válásra. Az előkészítő helye az Állami Műszaki Főiskola, a jegyzeteket a Mérnöki Továbbképző Intézet adja ki.

Lugosi Armandnak 1954-ben jelenik meg első jegyzete a Mérnöki Továbbképző Intézet kiadásában a „Faipari gyalugépek működése, kezelése és karbantartása”, amelyet 1956-ban a „Tervszerű megelőző karbantartás a faiparban” c. *Csákány Sándorral* közösen írt könyve követ. A gépek megelőző karbantartására, Lugosi üzemi tapasztala-

tainak hasznosítására a rohamosan fejlődő faiparnak nagy szüksége van ebben az időszakban. A Faipari Tudományos Egyesület (FATE) szakfolyóirata, a „Faipar” 1957. évi 2. száma így méltatja a könyvet:

„ A faipari tervszerű megelőző karbantartás vállalataink egyik legégetőbb kérdése, amelyet több ízben tárgyaltunk lapunk hasábjain. A szerzők igen szakavatottan nyúltak ehhez a kérdéshez és sikerrel oldották meg a feladatot.

A könyv úttörő munka a faipari területén. Legértékesebb része a faipari gépek karbantartásának, javításának és átadási metodikájának kidolgozása. A szerzők ezen a téren jó munkát végeztek és remélhető, hogy könyvükben ajánlott módszerek bevezetésével a faipari TMK-nak is komoly alapot adnak a vállalataink”.

A kutató és szakíró

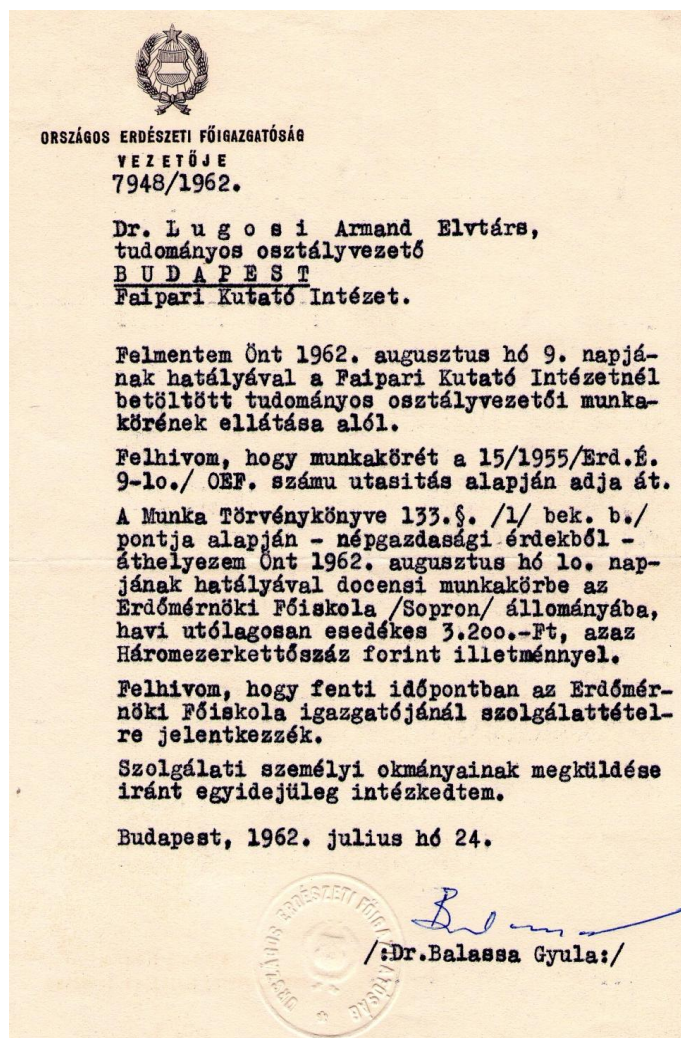
1959-ben a Faipari Kutató Intézetbe nevezik ki tudományos osztályvezetőnek, ahol megszervezi a Gépesítési és Automatizálási Osztályt és a faipari gépészeti kutatásokat. Az általa vezetett, ill. végzett kutatások közül is kiemelendő:

- 1959. „Fűrészáruterek gépesítése”, melynek eredményeképpen alkalmazzák az oldalvillás targoncás anyagmozgatás a fűrészárúk egységgrakatos mozgásánál
- 1960. „Gépesítési és automatizálási lehetőségek feltárása a faiparban”
 - „Kérgelőgépek alkalmazásának világszínvonala és a hazai Kérgelőgépek vizsgálata”
 - „Keményfémlapkás körfűrészlapokat élező programvezérlésű gyémánttárcsás szerszámélezőgép”

Kutatói munkája mellett sokoldalú idegen nyelvismeretére támaszkodva állandóan tanulmányozza a külföldi szakirodalmat és folyamatosan publikál. 1952-től folyamatosan jelennek meg szakcikkei, sorozatai, elsősorban a „Faipar” szakfolyóirat hasábjain. Ezek közül is ki kell emelni az 1960-61-ben „*A faipari gépgyártás világszínvonala*” c. kilenc részes sorozatot, amely a szakma számára az akkori viszonyok között számos meglepő újdonságot tartalmaz.

A szaklap mellékleteként jelenik meg 1972 és 1975 között a „Famegmunkáló gépek” mintegy 23 részes, majd a „Korszerű gépek és berendezések a faiparban” c. 6 részes, valamint a „Korszerű

famegmunkáló gépek” 11 részes gépismertető sorozata 1981 és 1990 között.

Áthelyezése az Erdőmérnöki Főiskolára (1962)

A Szabó Dénes által szerkesztett, 1963-ban kiadott Faipari kézikönyvben ő írja meg a „Famegmunkáló szerszámok és gépek” c. XVI. Fejezetet..

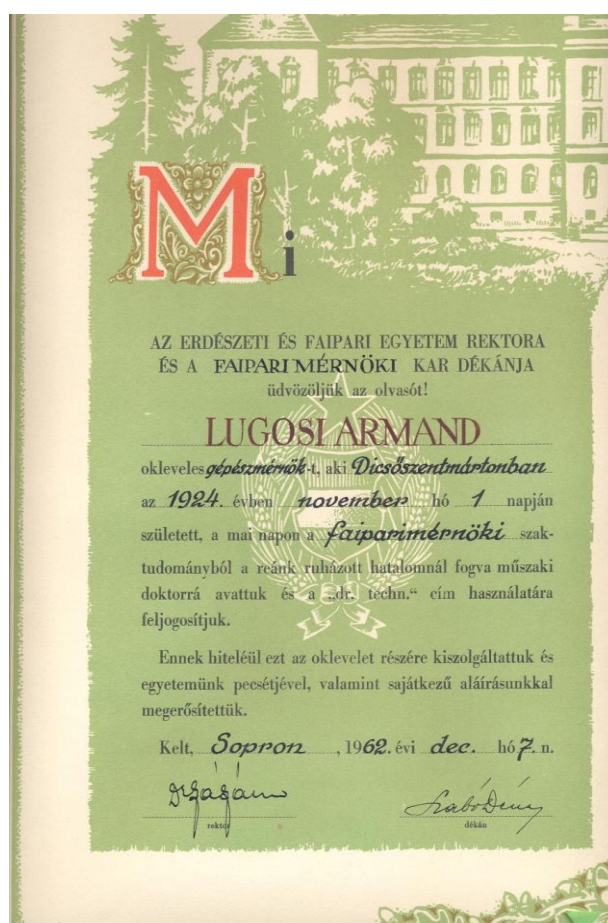
1965-ben jelenik meg *Barlai Ervin* és *Gönczöl Imrével* közösen írt munkája „A furnér és rétegeltlemezz gyártástechnológiája”, amelyben az ismert és legújabb technológiákat, gépeket, a faforgácsolás elméleti és gyakorlati ismereteit tárgyalják a fafajok, a kapacitásszámítások és üzemszervezési feladatok mellett.

Nem véletlen tehát, hogy Balassa Gyula, a Faipari Kutató Intézet szakmai felügyeletét ellátó Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetője

1962 augusztusától áthelyezi oktatónak Sopronba, az Erdőmérnöki Főiskolára.

1962-ben „summa cum laude” minősítéssel védi meg a „Fűrészáruterek gépesítésének egyes kérdései” c. műszaki doktori értekezését Sopronban, az Erdészeti és Faipari Egyetemen. Ettől kezdve, 1962 és 1969 között fáradhatatlanul építi fel tananyagát az Egyetemen és írja meg az oktatott anyag egyetemi jegyzeteit a faipari gépek, erőgépek, gépelemek, és biztonságtechnika tárgykörében.

Ekkor indul műszaki szakírói munkásságának fénykora. 1963-ban jelenik meg a „Fűrészipari technológia” c. hézagpótló, *Bobok Lászlóval* és *Erdélyi Györggyel* írt munkája, amely hosszú idő után először tárgyalja egységes szerkezetben az anyagtéri, fűrészcsarnoki és készárutéri technológiához alkalmazható korszerű gépeket és berendezéseket. A téma újszerű feldolgozását és kitűnő tárgyalási módját kihangsúlyozva a Műszaki Könyvkiadó a szerzőket 1965-ben nívódíjban részesíti.

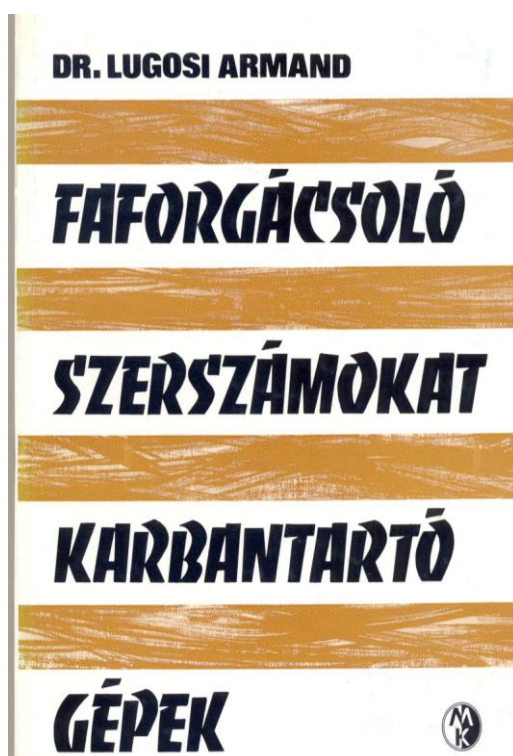
Műszaki doktori oklevelének részlete (1962)

1967 és 1973 között adja ki a Műszaki könyvkiadó önálló könyvsorozatát, amely a Faipari géptan teljes egyetemi anyagát tartalmazza. Az egyes kötetek:

1. Faforgácsolás (1967)
2. Faipari gyalu- és marógépek és gépsorok (1969)
3. Faipari csiszológépek és gépsorok (1971)
4. A forgácsmenetes alakítás gépei a faiparban (1972)
5. Forgácsoló szerszámokat karbantartó gépek (1973)

Ötödik könyvének előszavában írja:

„ A könyvsorozat megírásával, az oktatási anyag logikus felépítésén, összefoglalásán és közrebocsátásán túlmenően rögzíteni és ismertetni kívántam, hogy századunk 60-as éveiben hol tartott a faipari szerszámok és gépek tudománya, keresztmetszetet adva az utókornak e szerszámok és gépek, készülékek világszínvonal- állásáról”

A „Faforgácsoló szerszámokat karbantartó gépek” c. könyve (1973)

E hatalmas feladatnak úgy tud eleget tenni, hogy szinte napra készen ismeri a külföldi szakirodalmat, több mint kétszáz külföldi szerszám- és

gépgyárral van kapcsolata. Európa szinte minden országában jár, ahol jelentős faipari gép- és szerszámgyártása van. Ebben nagy segítségére van francia, olasz, német, angol és román nyelvtudása, mivel a legtöbb helyen az adott ország nyelvén tud tárgyalni a partnerekkel, előadást tartani, felszólalni a konferenciákon.

Szerkesztői, szervezői, munkájának- már üzemi tevékenysége melletti – eredménye: 1976-ban az 1095 oldalas „Faipari kézikönyv”. Ebben a 9., 10. és 11. fejezetnek (42 ívnek) maga is a szerzője. A faipari szakemberek számára átfogó ismereteket tartalmazó kézikönyv 18 társszerzője a faiparos szakma akkori legelismertebb képviselője. Az 1977-ben nívódíjat kapott kézikönyv előszavában írja Lugosi:

„A Faipari kézikönyv, másfél évi munkával készült el. Felépítésében, tartalmában az eredetileg kitűzött célt kívánta elérni: olyan kézikönyvet bocsátani a faiparban dolgozó szakemberek, mérnökök, technikusok, stb. rendelkezésére, amelyben az adott tárgykörben járatos szakember a folyamatokra vonatkozó adatokat és megoldási lehetőségeket talál”

Az egyetemi oktató és kutató

Lugosi már 1959-től meghívott előadóként oktatja a Faipari géptant az Erdőmérnöki Főiskolán, majd 1962-től 1969-ig már az Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Karán, mint főállású egyetemi docens adja elő ugyanezt a főtárgyat és további három tantárgyat is: Gépelemek I., II., Erőgépek, Biztonságtechnika.

Gyurácz Sándor „A faipari mérnöki kar nagyjai” sorozatban Lugosi Armand munkásságáról az Egyetemen, 2000-ben megjelent összeállításában a következőket írja Lugosiról:

„Elévülhetetlen érdeme, hogy Magyarországon először és időt állóan szervezte meg a »Faipari géptan«, mint három féléves tárgy egyetemi szintű oktatását, építette fel az előadások anyagát, dolgozta ki a gyakorlatok tematikáját és rendszerét. Ebbeli munkájában jól hasznosítja ipari gyakorlatát, amelyhez kiváló előadói és rendszerező képessége járult. Említett tantárgyakhoz írott jegyzeteiből mérnökgenerációk tanultak és tanulnak még ma is.”

Egyetemi oktatói munkája mellett folytatja kutatói tevékenységét is. Jelentős a faipari gépek és berendezések karbantartási rendszerével és módszerével foglalkozó kutatása, melynek során meghatározza a különböző gépek pontossági követelményeit. Ennek során több faipari

üzem gépeinek műszaki állapotát, szerszámozásának és megmunkálási méretpontosságának a vizsgálatát végzi el. Kiemelkedő eredményű a faanyagok forgácsolhatóságának vizsgálata. Ennek keretében végzi el a különböző csiszolószemcsék összehasonlító vizsgálatát, meghatározza és elterjeszti az optimális forgácsolási és csiszolási paramétereket, szerszámfajtákat.

1966 és 1969 között a Faipari Mérnök Kar dékán-helyetteseként irányítja a Kar tudományos munkáját. 1963 és 1969 között, majd 1975-től tagja az Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Kara Állami Vizsgáztató Bizottságának. Tíz éves egyetemi oktatói tevékenysége alatt felnő egy akkori új műszaki generáció, mely szakmai felkészültségében őrzi legmaradóbb tevékenységének gyümölcsét.

Az egyetemi oktatók között. Hátul balról jobbra: Vörös József, Dr. Béldi Ferenc, Dr. Gunda Mihály, Czagány Lajos, Dr. Kovács Illés. Elöl: Dr. Rónai Ferenc, Dr. Szabó Dénes, Dr. Winkler Oszkár, Dr. Lugosi Armand, Dr. Cziráki József

Tudjuk, hogy előadásai a hallgatók számára élményt jelentenek; kitűnő előadó, tanóráinak befejezését dübörgő taps kíséri. Akadnak hallgatók, akik még betegen is bejönnek meghallgatni előadását. Sokak

szerint 50 perc alatt az előadók közül a legtöbbet mondja el, adja át a hallgatóknak. Igen közvetlen ember, szeret és tud is vicceket mesélni. Nem szereti az egyetemi formásokat, vizsgáztatásnál a tételeket. Lugosi arca mindig derűs, mosolygós, a tanórákon kívül jellemző szájában az elmaradhatatlan szivar.

Tanulmányutak

A faipari gépgyártást, az üzemekben működő gépeket tanulmányozva útjai során Európa 14 országában, több mint 50 városában megfordul, több európai nyelven tárgyalásszintű ismeretével, derűs egyéniségével gyorsan tud kapcsolatot teremteni külföldön is. Olaszországban 18 alkalommal, a Német Szövetségi Köztársaságban 12 alkalommal jár:

Ausztria (1985),
Belgium (1977),
Bulgária (1975, 1976),
Csehszlovákia (1954, 1956, 1957, 1964, 1966, 1972, 1975),
Finnország (1970, 1977, 1978, 1980, 1981),
Franciaország (1970, 1977, 1978, 1979, 1980),
Lengyelország (1968, 1973, 1981), Luxemburg (1977),
Német Demokratikus Köztársaság (1962, 1970, 1973, 1974, 1975, 1980, 1985),
Német Szövetségi Köztársaság (1963, 1972, 1973, 1974, 1975, 1977, 1980, 1981, 1982, 1985),
Olaszország (1970, 1972, 1974, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1982)
Románia (1945, 1968, 1984),
Spanyolország (1978),
Szovjetunió (1961, 1970, 1973).

Újból az iparban

1969-ben visszaköltözik Budapestre és az Erdőgazdasági és Faipari Tervező Iroda, az „Erdőterv” igazgatóhelyettes főmérnöke, majd – rövidesen, miniszteri rendelkezés alapján – a Budapesti Falemezműveknél irányítja a vállalat rekonstrukció beruházásainak befejező szakaszát. Nevéhez fűződik a Hárosi Falemezműveknél a:

Forgácslapgyár befejezése,
A rönkvágó szalagfűrész technológiájú fűrészüzem,

A folyamatos rendszerű furnérgyártás hazai kialakítása: a Cremona I. és Cremona II. furnérgyártó gépsorok telepítése, a furnérok végkikészítésének gépesítése.

Faipari kézikönyv (1976)

1976 október elsejével a Budapesti Falemezművek és a Fűrész és Hordóipari Vállalat összevonása révén létrejött, kiemelt kategóriájú Fűrész-, Lemez- és Hordóipari Vállalat (FÜRLEMHO) műszaki igazgatójává nevezik ki. Feladatköre, mint a vezérigazgató első számú helyettesének, a beruházások és a műszaki fejlesztés irányítása. Ezen a poszton végzett tevékenységének kiemelkedő eredményei:

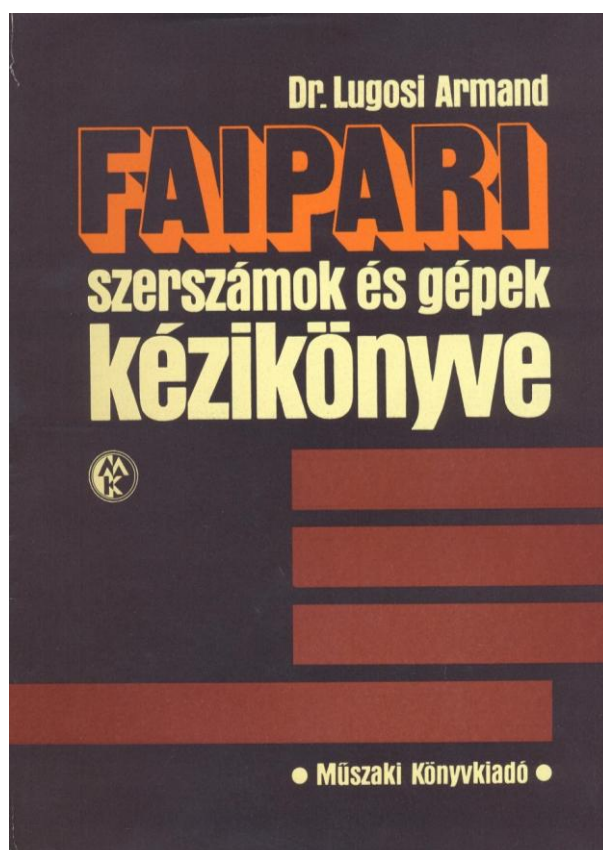
A Soroksári úti Budapesti Fűrészüzem rekonstrukciója,
A ceglédi Székülés és Széktámla Üzem megvalósítása,
A ceglédi Hordóüzem fejlesztése.

A FÜRLEMHO Vállalatnál az általa irányított fejlesztések és beruházások következtében Cegléden teljes vertikumú, korszerű, fűrészüzem, rétegelt-ragasztott székalkatrész-, és évi 30 ezer darab hordó kapacitású hordóüzem jön létre elsősorban a hazai akác faanyagának feldolgozására.

1982 és 1987 között a faipari szakközépiskolák számára írja meg a „Géptan és szerszámismeret I-II, III. és IV.” tankönyveket, melyeket több ízben is kiadnak.

1984. évi nyugdíjba menetelével nem szakad meg kapcsolata volt vállalatával, a faipari szakemberekkel. Tovább dolgozik, publikál. Mint nyugdíjas tanácsadó feladatát képezi:

A beruházási tanácsadás,
A vállalati karbantartási tevékenység szervezése
Különböző műszaki, gazdasági elemzések készítése.

Faipari szerszámok és gépek kézikönyve (1987)

Szakírói tevékenységének – mondhatni – megkoronázásaképpen 1987-ben jelenik meg 822 oldalas összefoglaló munkája a „Faipari szerszámok és gépek kézikönyve”. Ebben szisztematikus felépítésben tárgyalja Lugosi a faiparban ismeretes és használatos szerszámokat, gépeket, gépsorokat, kiindulva a forgácsolási módok alapjelenségeiből, a kinetikai viszonyok pontos feltárásából. Ezt követően foglalkozik a műveleteket végző gépek egyes alkatrészeinek, majd a teljes gépnek az ismertetésével, utalva a gépészetileg várható fejlődési irányokra is.

Dr. Lugosi Armand 1990. május 28-án, életének 66. évében váratlanul hunyt el. Halálával a faipar egyik legjobb és legismertebb szakemberét és szakíróját veszítette el.

Leánya Horváthné Lugosi Zsuzsanna egészségügyi és idegenforgalmi szakember, úgy emlékezik meg Édesapjáról, mint:

„ tudós szakíróról,..igen szerény, segítőkész, kötelességtudó, rendkívül művelt emberről, aki szerette oktatói tevékenységét az Egyetemen. Mindig szeretettel emlékezett vissza az ott eltöltött időre, a kollégáira, barátaira, tanítványaira, mely időszak meghatározó volt életében. Minden munkáját és feladatát szeretetteljes odaadással és lelkiismeretesen végezte”.

Kortársai dr. Lugosi Armandot rendkívül precíz, korrekt, gyakorlati és lexikális tudásában is kiemelkedő szakembernek, és igazi úriembernek tartották.

Közéleti tevékenysége, megbízatásai

Üzemi, kutató intézeti, majd egyetemi oktatói munkája mellett sokirányú társadalmi tevékenységet is végez. A Faipari Tudományos Egyesületnek annak megalakulása évétől, 1950-től haláláig tagja. Számos előadást tart az Egyesület rendezvényein, amelyek a hallgatóság számára mindig újdonságot tartalmaznak. Számos akadémiai és egyesületi szervezetben tevékenykedik, több alkalommal képviseli hazánkat a KGST Gépipari Szekciójában. Tagságai, megbízatásai időrendben:

1950-1990	Faipari Tudományos Egyesület (FATE)
1952-1990	„Faipar” szakfolyóirat Szerkesztő Bizottsága
1953-1957	Könnyűipari Minisztérium Műszaki Tanácsa

1959-1980	FATE Gép- és Szerszámfejlesztési Bizottsága
1967-1985	FATE Országos Elnökségének és Ügyvezető Elnöksége
1970-1973	Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya Faipari Albizottsága
1971-1984	Épületasztalosipari és Faipari Vállalat Felügyelő Bizottsága
1973-1976	Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya Erdészeti Bizottsága

Kitüntetései

Fáradhatatlan, áldozatos, az egész faipar fejlesztésére kiterjedő kiváló szakmai és társadalmi munkásságát számos kitüntetéssel ismerik el:

A Műszaki Könyvkiadó Nívódíja négy alkalommal (könyveiért)

Miniszteri dicséret öt alkalommal

1953	Szakma legjobb műszaki vezetője
1953	Sztahanovista főmérnök
1963 , 1975	Faipar Kiváló Dolgozója
1967	Faipar fejlesztéséért emlékérem

1969

Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója

1978

MTESZ Díj

1984

Munka érdemrend ezüst fokozata

„Faipar Fejlesztéséért” emlékérem oklevele (1967)

MTESZ Díj érme (1978)

SZAKIRODALMI TEVÉKENYSÉGE

Lugosi Armand páratlanul gazdag szakírói tevékenységét ismereteink szerint 27 szakkönyv, kézikönyv, könyvrészlet, 98 szakfolyóirati publikáció, 14 kutatási zárójelentés és egyéb kiadvány fémjelzi. Csak felsorolásuk is mintegy 10 oldalt igényel.

Könyvek, könyvrészletek

Faipari gyalugépek működése, kezelése és karbantartása. Mérnöki Továbbképző Intézet. Budapest, 1954

Tervszerű megelőző karbantartás a faiparban (Csákány Sándorral közösen). Műszaki Könyvkiadó (a továbbiakban Műszaki), 1956. 176p

Faipari zsebkönyv (Társszerző: Megmunkálás, Szerszámok, Faipari TMK fejezetek). Műszaki, Budapest, 1961.

Fűrészáruterek gépesítésének egyes kérdései. Műszaki doktori értekezés. Erdőmérnöki Főiskola, Sopron, 1961. 267p.

Famegmunkáló szerszámok és gépek in Faipari kézikönyv (Szerk.: Szabó Dénes) XVI. Fejezet. Műszaki, Budapest, 1963. p.: 783-1062.
Fűrészipari technológia (Bobok Lászlóval és Erdélyi Györggyel közösen) Műszaki, Budapest, 1963. 452p.

Erdészeti, vadászati és faipari lexikon (Szerk.: Ákos László) faipari gépészeti címszavai. Mezőgazdasági Kiadó, 1964. 731p.

A furnér és rétegeltlemez gyártástechnológiája (Barlai Ervinnel, Gönczöl Imrével közösen). Műszaki, Budapest, 1965. 344p.

Faforgácsolás. Műszaki, Budapest, 1967. 270p.

Faipari gyalu-marógépek és gépsorok. Műszaki, Budapest, 1969. 196p.

Faipari csiszológépek és gépsorok. Műszaki, Budapest, 1970. 207p.

A forgácsmentes alakítás gépei a faiparban. Műszaki, Budapest, 1971. 170p.

Faforgácsoló szerszámokat karbantartó gépek. Műszaki, Budapest, 1973. 156p.

Anyagmozgatási kézikönyv (Társszerző: XII/5 és XIII/3 fejezetek) Műszaki, Budapest, 1975.

Faipari kézikönyv (Főszerk.) Műszaki, Budapest, 1976, 1095p.

Famegmunkáló módok, szerszámok, készülékek in Faipari kézikönyv (Főszerk.: Lugosi Armand) 9. Fejezet. Műszaki, Budapest, 1976. p.: 356-464.

Faipari gépek és a gépeken elvégezhető műveletek in Faipari kézikönyv (Főszerk.: Lugosi Armand) 10. Fejezet. Műszaki, Budapest, 1976. p.: 489-624.

Faipari gépsorok in Faipari kézikönyv (Főszerk.: Lugosi Armand) 11. Fejezet. Műszaki, Budapest, 1976. p.: 625-642.

Korszerű japán fűrészüzemek és faipari gépek. Prodinform, Budapest, 1985.

Az asztalosipar (Bútor és épületasztalosipar gépészete) I.-II. kötet. Prodinform, Budapest, 1986.

A faipar korszerű szerszámai. Prodinform, Budapest, 1986.

Faipari szerszámok és gépek kézikönyve. Műszaki, Budapest, 1987. 822p.

CNC vezérlésű faipari gépek. Prodinform, Budapest, 1987.

A legkorszerűbb faipari fűrőgépek. Prodinform, Budapest, 1988.

Egyetemi jegyzetek, tankönyvek, önálló kiadványok

Faipari szakmunkásképző tankönyv (Társszerzőként: Géptani fejezetek) Mezőgazdasági K. Budapest, 1961.

Faipari géptan I. Egyetemi jegyzet. Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Kar (továbbiakban EFE FMK), Sopron, 1962. 349p.

Erőgépek. Egyetemi jegyzet. EFE FMK, Sopron, 1964. 351p.

Faipari géptan II. Egyetemi jegyzet. EFE FMK, Sopron, 1966. 349p.

Fűrészárumozgatás a faiparban. MTESZ Központi Anyagmozgatási Bizottság. MTESZ, Budapest, 1967.

Egyetemi kutatások jelentősége a faipari felsőoktatásban in Faipari Felsőoktatási Konferencia anyaga. EFE FMK, Sopron, 1967.p.: 55-64.

A korszerű forgácsoláselmélet néhány kérdése és a fűrészgépek gyártásának világszínvonal állása in: Előadások a fűrész- lemeziparban dolgozó mérnökök számára. 2. fejezet. Mérnöktovábbképző jegyzet (Szerk.: Lugosi Armand). Mezőgazdasági Mérnöktovábbképző Intézet, Budapest, Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Kar, Sopron, 1968. p.: 25-71.

Gépelemek I., II. Egyetemi jegyzet. EFE FMK, Sopron, 1968, 477 p.

Biztonságtechnika. Egyetemi jegyzet. EFE FMK, Sopron, 1969. 158p.
Felületkezelési eljárások és gépek fejlődése. Mérnöktovábbképző jegyzet (Szerk.: Lugosi Armand). Mezőgazdasági Mérnöktovábbképző Intézet, Budapest, Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Kar, Sopron, 1969. p.: 25-71.

Az erdészet gépészete I.-II. Prodinform, Budapest, 1981.

Géptan és szerszámismeret I.-II. a 32-102 Fűrész- és lemezipari szak számára. Erdőgazdasági és elsődleges faipari szakközépiskolák tankönyve. Mezőgazdasági, Budapest, 1982. 307p.

Géptan és szerszámismeret IV. a 32-102 Fűrész- és lemezipari szak számára. Erdőgazdasági és elsődleges faipari szakközépiskolák tankönyve. Mezőgazdasági, Budapest, 1985. 228p.

Géptan és szerszámismeret III. a 32-102 Fűrész- és lemezipari szak számára. Erdőgazdasági és elsődleges faipari szakközépiskolák tankönyve. Mezőgazdasági, Budapest, 1987. 223p

A faipar korszerű szerszámai. Szakközépiskolai tankönyv. Mezőgazdasági, Budapest, 1987.

A „Faipar” szakfolyóiratban megjelent írások és sorozatok

Lugosi Armand 97 magyar nyelvű tudományos és ismeretterjesztő szakcikkét, a faipari gépekkel foglalkozó 4 sorozatát a Faipari Tudományos Egyesület folyóiratában a "Faipar"-ban, ill. annak mellékletében teszi közzé:

Vastagsági gyalugépek korszerűsítése a Faipari Géptároló és Gépjavító Vállalatnál. 1952/ 7. p.: 220-223.

A gyártási kapacitás megállapítása. 1952/ 11. p.: 339-345.

Faipari gépek karbantartása és fejlesztése. 1953/2. p.: 41-42.

Elektromos meddőteljesítmény fogyasztásának kérdése a faiparban. 1954/1. p.: 11-13.

Hozzászólás Becske Ödön „Famegmunkáló gépek hajtóenergia szükségletének megállapítás” c. cikkéhez. 1954/10. p.: 241-242.

Parafadarák szárítása infravörös sugárzással. 1954/10. p.: 309-310.

A Tűzoltószer és Létragyár új gyártmánya: TLGYSZ típusú forrólégszárító. 1955/9. p.: 248-252.

Tűrések és illesztések a famegmunkáló iparban. 1956/1. p.: 18-21.

Korszerű megmunkálási módok kialakítása és a felszerszámozás kérdése faiparban. 1956/5. p.: 130-132.

TMK a faiparban (Szemelvények a könyvből). 1956/9. p.: 2232-237.

Létrák dinamikus biztonsági tényezőjének megállapítása. 1957/6. p.: 265-267.

A faipari gépgyártás világszínvonalá I.-IX. - sorozat:

I. Hengercsiszológépek. 1960/5. p.: 129-138.

II. Hasító szalagfűrészgépek. 1960/7. p.: 198-203.

III. Furnérelmaró gépek. 1960/8. p.: 229-235.

IV. Furnérollók. 1960/10. p.: 305-311.

V. Hossztoldó fogazógépek és gépsorok. 1960/1. p.: 335-341.

VI. Fűrészfog terpesztógépek. 1961/5. p.: 137-141.

VII. Fűrészfog duzzasztógépek. 1961/6. p.: 177-182.

VIII. Keményfémlapkás szerszámokat élező gépek, valamint az élezés és tükrösítés néhány kérdése. 1961/7. p.: 206-213.

IX. Késélezőgépek. 1961/8. p.: 240-247.

Fűrész-szalagok feszültségi viszonyai és lengései (I). 1961/10. p.: 293-307.

Fűrész-szalagok feszültségi viszonyai és lengései II. Kőfűrészlapok. 1962/4. p.: 113-120.

A gépesítési fok és a faipari gépek tartós üzemeltetésének néhány kérdése. 1962/6. p.: 172-175.

Hasító szalagfűrészgépek alkalmazási technológiájának néhány kérdése. 1962/9. p.: 272-277.

A „Faipari géptan” oktatása az Erdészeti és Faipari Egyetemen. 1963/4. p.: 101-105.

A faipari gépek tervezésének és fejlődésének irányelvei. 1963/11. p.: 340-346.

Faforgácsolási vizsgálatok 1964/4. p.: 115-119.

Faforgácsoló szerszámok minőségi előírásai (I. rész). 1965/5. p.: 133-139.

Faforgácsoló szerszámok minőségi előírásai II. rész. 1965/6. p.: 166-173.

Nagysorozatgyártás a faiparban. Az V. Országos Faipari Konferencia vitaindító előadása. 1965/12. p.: 364-371.

Faipari Felsőoktatási Konferencia. 1967/11. p.: 333-335.

Az egyetemi kutatások jelentősége a faipari felsőoktatásban. 1967/11. p.: 353-357.

A Faipari Felsőoktatási Konferencián elhangzott hozzászólások. 1967/12. p.: 383-396.

Alapanyagmozgatás a faiparban. 1968/2. p.: 40-46.

A román faipari fejlődése. I. rész. 1968/3.p.: 69-73.

A román faipar fejlődése. II. rész. 1968/4. p.: 108-113.

Csiszolószemcsék összehasonlító vizsgálata. 1968/10. p.: 297-304.

Korszerű keményfémlapkás körfűrészlapok és alkalmazásuk. 1969/1. p.: 1-8.

Faipari csiszológépsorok. 1969/4. p.: 111-115.

Korszerű hengeres polírozógépek. 1969/6. p.: 174-179.

Újabb vizsgálatok a faipari gépek ciklusidejének és bonyolultsági fokának módosítására. 1969/7. p.: 206-211.

A cserélhető fogú körfűrészlapok fejlődése. 1969/8. p.: 231-233.

Az erdőgazdálkodás és a faipar energiahelyzete. I. rész. A fa, mint energiahordozó. 1979/3. p.: 72-86.

Az erdőgazdálkodás és a faipar energiahelyzete. II. rész. 1979/4. p.:97-105.

Az erdőgazdálkodás és a faipar energiahelyzete. III. rész. Folyékony és gáz üzemanyag előállítása fából. 1979/5. p.: 133-138.

A színfurnérgyártás új módja. 1981/10. p.: 296-303.

Éllezárási technológiák és az alkalmazott gépek a bútoriparban. 1986/7. p.: 200-206.

Korszerű hordozható szerszám gép meghajtások. 1987/3. p.: 89-96.

A keretfűrészgépek fejlődése. I. rész. 1987/5. p.: 146-151.

A keretfűrészgépek fejlődése. II. rész. 1987/6. p.: 179-183.

A keretfűrészgépek fejlődése. III. rész. 1987/8. p.: 249-253

Körfűrészlapok fejlődése. 1987/12. p.: 373-379.

CNC vezérlésű felsőmarógépek. I. rész. 1988/3. p.: 77-83.

CNC vezérlésű felsőmarógépek. II. rész. 1988/4. p.: 101-110.

A „Faipar„ mellékleteként megjelent gépismertető

Famegmunkáló gépek sorozat (1. és 42. között):

1. Lapszabász gépek . 1972/1.
2. Lapszabász gépek. 1972/2.
3. Lapszabász gépek. 1972/3.
4. Vastagsági méretre csiszoló gépek. 1972/4.
5. Vastagsági méretre csiszoló gépek. 1972/5.
6. Furnérkötegollók. 1972/6.
7. Hámozógépek. 1972/7.
8. Hámozógépek. 1972/8.
9. Furnérhasítógépek. 1972/9.
10. Késélezőgépek. 1972/10.
11. Késélezőgépek . 1973/1.
17. Faaprító gépek. 1973/6-7.
18. Faaprító gépek. Utánaprító gépek. 1973/8.

19. Utánaprítógépek. 1973/9.
20. Furnérszárító gépek. 1973/10-11.
27. Vízszintes rönkhasító szalagfűrészgépek. Hasító szalagfűrészgépek. 1974/7.
28. Aprítógépek. 1974/8.
29. Aprítógépek. 1974/9.
30. Aprítógépek. 1974/10.
31. Aprítógépek. Utánaprítógép. 1974/12.
32. Légosztályozók . 1974/12.
38. Hasító szalagfűrészgépek. Hasító szalagfűrészgép visszaadó körasztallal. Kettős rönkhasító szalagfűrészgép. 1975/8.
42. Rönkhasító szalagfűrészgép. Rönkhasító szalagfűrészgép láncelőtölóművek. Komplet üzem berendezés bükk ládaelemek gyártására. 1975/11.

Korszerű gépek és berendezések sorozat (1-7):

1. Előtölóberendezések. 1981/11.
3. Több lapú nagyteljesítményű körfűrészgépek. 1982/2.
4. Ragasztószalagos furnéréragasztó gépek színfurnérteríték képzésére. 1982/3.
5. A stellit-felhordás és kezelés automata gépei. 1982/5.
6. Fűrészfogélező gép. 1982/6.
7. Infravörös sugarakkal működő nedvességtartalom-mérő készülék. 1982/12.

Korszerű famegmunkáló gépek sorozat (1-11):

1. Egy irányban fűrészelő lapszabászgépek. 1989/9.
2. Két irányban fűrészelő lapszabászgépek. 1989/10.
3. Két irányban fűrészelő lapszabászgépek. 1989/11.

4. Kéttengelyes sorozatvágó körfűrészgépek. 1989/12.
5. Kéttengelyes sorozatvágó körfűrészgépek. 1990/1.
6. Önműködő vezérlésű kettős szélező körfűrészgépek. 1990/2.
7. Kanyarító fűrészgépek. 1990/3.
8. Lengővésős résmarógépek. 1990/5.
9. Idomléc felületkezelő gépek. 1990/6.
10. Oszcilláló szórópisztolyos felületkezelő gépek. 1990/7.
11. Karusszelasztalos másoló-marógépek. 1990/8.

Kutatási zárójelentések, további kiadványok és publikáció

Fűrészáruterek gépesítésének egyes kérdései. Faipari Kutató Intézet. Budapest, 1959.

Kérgelőgépek gyártásának világszínvonala és a hazai kérgelőgépek vizsgálata. Faipari Kutató Intézet, Budapest, 1960.

Keményfémlapkás körfűrészeket élező programvezérlésű gyémánttárcsás szerszámcsiszológép. Faipari Kutató Intézet, 1960.

Gépesítési és automatizálási lehetőségek feltárása a faiparban. Faipari Kutató Intézet, 1960.

A Budapesti Falemezművek TMK munkáinak tudományos alapokon nyugvó megszervezése. Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Kar, Faipari Géptan Tanszék (továbbiakban EFE FMK GT) Sopron, 1964. 267p.

Jelentés a Csehszlovákiai tanulmányútról. EFE FMK GT Sopron, 1964. 56p.

Az ÉM Épületasztalos és Faipari Vállalat Soproni gyáregységében az anyagteri anyagmozgatás mechanizálása. EFE FMK GT 1964. 75p.

A Budapesti Bútoripari Vállalat régi és új típusú bútoripari gépeinek és berendezéseinek bonyolultsági csoport felülvizsgálata. EFE FMK GT Sopron, 1965. 258p.

Faanyagok forgácsolhatóságának vizsgálata. Csiszolás. EFE FMK GT Sopron, 1967. 71p.

A gépek műszaki állapotának, szerszámozásának vizsgálata az ÉVM Épületasztalosipari és Faipari Vállalat Soproni gyáregységében. EFE FMK GT Sopron, 1968. 87p.

Jelentés az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága Fabizottsága által 1982. szeptember 13-17 között Bonn-Bad-Godesbergben rendezett szemináriumról. Budapest, 1982. 84p.

A Gépesítési és Automatizálási Osztály eddigi tevékenysége (a *Faipari Kutató Intézetben*). Faipari Kutatások. 1962/2. p.: 38-43.

Gross-serienfertigung in der Holzindustrie. Holzindustrie, 1966/6. p.: 163-167.

Wood as a source of energy for household purposes and for sawmills in Hungary (French). Proceedings of a seminar organized by the Timber Committee of the United Nations Economic Commission for Europe (Udine, Italy, 13-17 November 1978) , 1979.85-94.

Lektorálások

Burda Ferenc- Szőke Balázs: Szárítókezelők könyve. Műszaki Könyvkiadó, 1961.

Dr. Dalocsa Gábor- Lázár László- Samu László: Faipari gépmunkás. Műszaki, Budapest, 1961.

Előadások a fűrész-lemeziparban dolgozó mérnökök számára. Mérnöktovábbképző jegyzet. Erdészeti és Faipari Egyetem (EFE) Jegyzetsokszorosítója. Sopron, 1968.

Láng Miklós: Általános géptan. Egyetemi jegyzet. EFE Jegyzetsokszorosítója, Sopron.

Szárítási kézikönyv (Főszerk.: Dr. Imre László) 16., 17.3., 23. és 32. fejezetek. Műszaki, Budapest, 1974.

Ruzsa Béla: Fizika I-II. Egyetemi jegyzet. EFE Jegyzetsokszorosítója, Sopron

Haszndán, Sz. M.: A faipar fejlesztése a Szovjetunióban. Műszaki, Budapest, 1977.

Babos Károly dr. - Filló Zoltán dr. – Somkuti Elemér dr.: Haszonfák. Műszaki, Budapest, 1977.

Zsarnai Szilárd – Lele Dezső : Faipari technológia. Műszaki középiskolai tankönyv. Műszaki, Budapest, 1988.

Könyvismertető és méltatás

Faipari kézikönyv (Szerk.: Szabó Dénes) Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1963..71 (A/5) ív, 1564p., benne: Dr. Lugosi Armand: XVI. fejezet. **Famegmunkáló szerszámok és gépek.** p.: 787-106:

A fa megmunkálásának módszerei: alakítás forgácsolással, forgácsolás nélkül

Faipari gépi szerszámok: körfűrészek, gépkések, marószerszámok, csiszolóeszközök, gépi fúrók, gépi esztergakések, szerszámkészletek tervezése, szerszámok élesítése

Famegmunkáló gépek: fűrészgépek, gyalugépek, marógépek, csiszológépek, fúrógépek, faeszterga gépek

A furnérgyártás gépei: furnérhasító gépek, furnérhámozó gépek, furnér élmaró gépek, furnérköteg-élfűrészgépek, furnérvágó ollók, furnér foltozógépek, furnér élragasztógépek, a fagyapotgyártás gépei, présgépek

A felületkezelés gépei: polírozó gépek, lakköntő gépek, lakkfelhordó gépek, lakkszáritó gépek

A forgácslapgyártás gépei: faaprítógépek, forgácsaprító gépek, forgácsosztályozó gépek, forgácsszáritó gépek, keverőgépek, terítógépek

A farostlemezgyártás gépei: rostosító gépek, rostfinomító berendezések, farostpaplan képző gépek

Egyéb gépek: enyvkeverőgépek, enyvfelhordógépek, előtolóművek, fűrészport brikettáló gépek, kézi famegmunkáló gépek

Faipari TMK: TMK rendszerek, TMK módszerek, a gépek besorolása, a TMK műhelyek és raktárak méretei.

Az 1967 és 1973 között megjelent 5 könyvből álló **műszaki könyvsorozat**ot Dr. Dalocsa Gábor méltatta: Faipar, 1973/5):

„ Dr. Lugosi Armand öt kötetből álló könyvsorozata a fafeldolgozás klasszikus technológiájának, a mechanikai technológia végrehajtásához szükséges gépekkel, és szerszámokkal, vagyis az alapvető fafeldolgozóipari termelő eszközökkel foglalkozik. A könyvsorozat valamennyi kötete színvonalas, ahol szükséges, saját kutatással, ill.

kísérlettel alátámasztott – könnyen elérhető nyelvezettel megírt munka. Tartalmazzák azokat a legfontosabb, de ugyanakkor legfrissebb műszaki ismerteket, melyeket a kötetek megjelenése időpontjában a tárgyban kérdésekről az egyetemi hallgatóknak, a gyakorlatot folytató mérnököknek és szakembereknek egyaránt tudniuk kell. Véleményem szerint a könyvsorozatnak ez az első nagy érdeme. A szerző tartalmi mondanivalóját a többirányú követelmények szükségszerű kielégítésére nemcsak csoportosítani tudta, de a színvonal tartása mellett olyan összefüggésekben írta meg az egyes köteteket, amelyek amellet, hogy egyetemi tankönyvként használhatók, az üzemi gyakorlat szakemberei számára is egyaránt érthetők.

A könyvsorozat második nagy érdeme, hogy az un. faanyagok finomabb megmunkálásának mechanikai technológiája végrehajtásához szükséges gépek és berendezések ismertetésén túl, olyan jövőbeni műszaki fejlődést meghatározó tényezők kibontási és érvényesülési útját egyengeti, mint az a megmunkálás műveleteit magasabb színvonalon biztosító gépsorok. Talán pontosabb a fogalmazás, ha ezt mondom, hogy a korábban más szerzőktől megjelent könyvek leíró jellegét – s ezzel a statikus állapotot – elhagyva a ffeldolgozóipari gépeket és berendezéseket fejlődési folyamfolyamatukban, a törvényszerűen bekövetkező változás dinamikájában mutatja be, s ezáltal a közölni valóját hosszabb időre aktuálissá tette. Nem kétséges ugyanis, hogy a faanyagok mechanikai megmunkálásának jövőbeni fejlődéséi útját a gépsorokon történő megmunkálás továbbszélesedése, s ennek gyakorlati megvalósításához a forgácsoló gépsorokról, valamint csiszoló gépsorokról írt kötetek tartalmi vonatkozásai hosszú éveken át szilárd műszaki ismereteket szolgáltatnak az érdeklődőknek.

A könyvsorozat harmadik nagy érdeme, hogy útmutatóul szolgálhat, s ezzel a hazai szerzőknek konkrét iránymutatást ad, hogyan kell egy probléma megoldását logikai gondolatsor felépítésének alkalmazásával véghezvinni egy-egy konkrét műszaki feladat estében. A könyvsorozat minden kötetének megírása jó példája annak, hogyan lehet a tudomány és a gyakorlat egységét megteremteni úgy, hogy az a termelés fejlődését szolgálja, s ugyanakkor a termelési tapasztalatok ismételt összegezéséből a jelenségek olyan szintézisét adni, amely visszahat a tudomány fejlődésére. A szerző ezzel a módszerrel a műszaki alkotás ragyogó példáját vetíti olvasói és követői elé.”

Faipari kézikönyv (Főszerk.: Dr. Lugosi Armand) Műszaki Könyvkiadó Budapest, 1976. Fr 4, 109,6 (A/5) ív . Dr. Lugosi Armand: 9, 10, 11 és 24. fejezetek:

9. *Famegmunkálási módok, szerszámok, készülékek.* p.: 354-464
Faforgácsolás, faforgácsoló gépi szerszámok, tűrések és illesztések a faiparban
 10. *Faipari gépek és a gépeken elvégezhető műveletek.* p.: 469-624.
Általános csoportosítás, motorteljesítmény-igény számítások, faipari gépek karbantartó rendszere, fűrész-, gyalu-, maró-, fúrógépek, faeszterga gépek, csiszológépek, fahajlító gépek, a furnér- és rétegelt lemezgyártás jellemző gépei, fagyapotgyártó gépek, a faforgácsológyártás különleges gépei, a farostlemezgyártás különleges gépei, hordozható famegmunkáló gépek
 11. *Faipari gépsorok.* p.: 625-642.
Gépsorok kialakítása, gépsorok teljesítőképességének számítása, gépsorok kiegészítő gépei, jellegzetes faipari gépsorok
24. *A faiparban alkalmazott berendezések.* p.:958-1071.
A faiparban alkalmazott különleges hőszolgáltató berendezések, légtechnikai-, sűrített levegős-, emelő- és szállítóberendezések

Faipari szerszámok és gépek kézikönyve (Szerk: Dr. Lugosi Armand) Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1987. Fr4, 86 (A/5) ív. 822p.
Feltehetően a szerző által összeállított fülszövegben olvashatjuk:

„ A könyv szisztematikus felépítésben tárgyalja a faiparban ismert és használatos szerszámokat, gépeket, gépsorokat. A különféle forgácsolási módok alapjelenségeiből, az erők hatásából, ellenhatásából, a mozgások, forgások irányából, tehát a kinetikai viszonyok pontos feltárából indul ki. Ezután következik az ezeket megvalósító gépek egyes alkatrészeinek, majd a teljes gépnek az ismertetése.

Mivel ugyanazt a műveletet többféle típusú berendezéssel is el lehet végezni, ezért a hazánkban fellelhető leggyakoribb gépeket, jellemzőiket, működésüket ismerteti a könyv.

Napjainkban többé-kevésbé kicserélődött a hazai üzemek gépparkja. A hagyományos, régi berendezéseket felváltották, az új, korszerű vezérlésű, nagy teljesítményű gépek. A „Faipari szerszámok és gépek

kézikönyve” pedig segítséget kíván nyújtani ezeknek a berendezéseknek a megismerésében úgy, hogy a gépészetileg várható irányt is megmutatja”.

A könyv felépítése, tartalma:

1. *Faforgácsolás*: alakítási eljárások, csoportosítás, jellegzetességek, sebességek és mellékmozgások, forgácsgeometria, felületsimaság, a forgácsolóélek tompulása, a forgácsolás erő- és teljesítmény szükséglete, anyagveszteségek és szükséges megmunkálási ráhagyások, újabb vágási eljárások
2. *Faforgácsoló gépi szerszámok és karbantartásuk*: általános csoportosítás, előírások, anyaguk, tengelyre szerelés, fűrészszerszámok, marószerszámok, fúrószerszámok, gépkécek, csiszolószerszámok. a szerszámkészlet számítása
3. *Faipari gépek*: általános tudnivalók, fűrészgépek, gyalugépek, marógépek, fúrógépek, faeszterga gépek, csiszoló-, polírozó-, rétegfelhordó gépek, présgépek és szerkezetek, a furnér- és rétegtlemez gyártás különleges gépei, fagyapotgyártó gépek, kérgezőgépek, a forgácsolólapgyártás különleges gépei, a farostlemezgyártás különleges gépei, kombinált faipari gépek, hordozható faipari gépek, gépsorok kiegészítő gépei, kötőelemeket használó, összekapcsoló gépek, jellegzetes faipari gépsorok

Történetek Lugosi Armand életéből

Winkler András Dr.:

Lugosi Armand docens úrnál vizsgáztunk ketten. Udvariasan hagytam a társamat, hogy elsőnek feleljen. A keretfűrészeket húzta. Bizony, a fránya gép nem nagyon akart funkcionálni. Armand bátyánk megelégedte a hallgató tájékozatalanságát és leküldte a pincébe, hogy ott tanulmányozza a keretfűrészét. Egy fél óra múlva – én éppen sikerrel levizsgáztam – megérkezett a kolléga a pincéből és beszámolt a tapasztaltakról. A docens úr türelmesen végighallgatta, majd elkérte az indexét.

- Látja Kolléga Úr ! Ez most már egy becsületes, megérdemelt elégtelen.

Kurusa László : Dr. Lugosi Armand Tanár úr egykori tanítványának visszaemlékezése (részlet)

Megkülönböztetett szerencsémnek tartom, hogy az egyetemi éveim alatt (1964-1969) Lugosi professzor Úr élményszámba menő előadásaira járhattam, nála 9 tantárgyból vizsgázhattam, és diplomamunkámat géptani témából készíthettem. Tanár úr a géptani tudományokon túl olyan útravalót adott ami nemcsak a szakmai ismeretekben, hanem az emberi tartásban, mérnöki személetben, jellemében is egy életre útmutatást nyújtott.

Előadásai. Harmadik évfolyamban került sor a szakmai tárgyak széleskörű oktatására, amelyből a Géptani Tanszék első helyen vette ki részét Lugosi tanár úrnál: Gépelemek I., Erőgépek, Faipari géptan I. tantárgyak szerepeltek, amelyekből tőle ebben a tanévben a gyakorlati jegyekkel együtt öt jegyet kaptunk. Volt miért „hajtani”, hiszen pénzszerűkében levő diákoknál sokat számított az átlag, amitől az ösztöndíjunk függött.

Ma is emlékezem az első előadására. Vártuk az előadását, hiszen a felsőbb évfolyam hallgatói sokat emlegették. A mindig jókedvű professzorunk (mert docens korában is így neveztük) köszöntő szavai után rátért a mérnöki szemlélet fontosságára, a gyakorlati mérnöki munkánk majdani elvárásaira. Ő tisztában volt a gyakorlati élet követelményeivel és ennek szellemében oktatott. Valóságos becsvágyat ébresztett bennünk, hogy jó mérnökök legyünk és ehhez nélkülözhetetlen a szilárd tárgyi tudás.

Rendkívüli képessége volt az egyébként „száraz” tantárgyak hangulatos, érdekesítő előadására. Szerettünk az előadásaira járni, nála soha nem volt katalógus létszámot ellenőrizni, mégis szinte teljes volt a hallgatóság. Tanárunk szigorú rendben és rendszerben gondolkodott és oktatott. Minden tantárgynál pontosan tudtuk, hogy miért fontos, és hol tudjuk majd hasznát venni. Munkabírására jellemző volt, hogy 10 szemeszterben a nappalin 9 tantárgyat, levelező tagozaton 6 tantárgyat oktatott és ennyiből vizsgáztatott.

Óráira mindig pontosan, minden segédeszköz és jegyzet nélkül érkezett és tudta, hogy az előző anyag hol fejeződött be. Előadása mindig tömör, lényegre törő volt. Ábráit, rajzait a táblánál kapásból készítette, miközben folyamatosan ismertette a témát. Levezetései precízek voltak, impozáns logikára épültek. Közben mi hallgatók is megdolgoztunk, mert a tanár úr lendületes tempóját követni kellett. Volt ugyan a tanár úr által készített litografált jegyzetünk, de Ő ehhez előadásában kicsit még hozzátett,

ezért mindannyian jegyzeteltünk. Óráját teljes egészében kitöltötte és csengetésre pontosan befejezte. Mi még tollászokodtunk, amikor Ő már az ajtó előtti tartóban hagyott szivarjára gyújtott. Volt eset, hogy névnapján titokban kicseréltük a Csongort Havannára. Mindenben a precizitás, a szilárd tárgyi tudás, a segítő szándék, a lendület és a humor jellemezte.

Vizsga. Sokrétű tudományos, kutatói, oktatói és gazdag publikációs munkásságát kitűnően szervezte meg. Lényegre törő munkamódszere az elmélet, a tudomány gyakorlati alkalmazásának és hasznosításának követelményére épült. Vizsgáztatása rendhagyó, könnyed és nagyvonalú volt. Vizsgákra a létszám-keret miatt kellett feliratkozni, egyébként az összes oktatott tantárgyából, minden évfolyamból, nappali és levelező tagozatosok együtt mehettünk vizsgázni. Számomra ma is emlékezetes vizsga volt, amikor a Géptani Tanszék alatt a Főépület alagsorában reggel 8 órakor 10-12 különböző évfolyamú és tagozatú hallgatók, kezünkben az indexünkkel, izgalommal várakoztunk a nagyterem előtti folyosón.

Professzorunk lendületes léptekkel megérkezett, köszönésben alig tudtuk megelőzni és mosolyogva nyitott ajtót mindnyájunknak. Bízott bennünket, hogy mindenki jöjjön be. A terem közepén álló hatalmas asztal körül telepedtünk le, tanár úr pedig a katedrán lévő tábla melletti asztalnál foglalt helyet. Megkérdezte, hogy ki szándékozik tételt húzni. Felsőöktől tudtuk, hogy a felkészülés nélküli „kapásból” történő felelet többet ér, ezért többen nem kértünk tételt. Az első önként jelentkezővel felkészülési idő nélkül azonnal kezdődött a vizsga. A leckeönyvből látta a tanár úr, hogy miből kell vizsgáztatni. A kérdés (a tétel) elhangzása után a feleletet azonnal el kellett kezdeni és mindenki számára természetes dolog volt a tábla használata; rajzok, vázlatok, levezetések ábrázolása. A jól felelőt tanár úr hamar leállította, még belekérdezett, és ha az is ment, akkor jött az új kérdés. Szerencsés esetben 5-6 perc alatt megkaphattuk a jegyet. Professzorunk soha nem nézte az indexben levő többi jegyet, még az előző félévben adott saját érdemjegyét sem. Mindig az a tudás számított, amelyet akkor tanúsított a felelő. Igazságos volt és semmiféle külső befolyás nem téríthette el meggyőződésétől, ezért protekció nála nem létezett. Ajánlólevél csak a tudás lehetett!

Szabadhegyi Győző dr.

Kezdő tanársegéd koromban egyszer vonaton Lugosi Armanddal utaztam Budapestre. Nagy megtisztelésnek tartottam, amikor korábbi kedvenc tanárom, karunk akkori dékán-helyettese megkínált egy szép

nagy „Csongor” szivarral. Az akkoriban gyenge illatos pipadohányhoz szokott szervezetem eleinte meglepően jól viselte a megterhelést. Sőt még meg is dicsértem a szivar kellemes aromáját. Hát ezt nem kellett volna, mivel Armand az elismerést komolyan vette és egy újabb szivarral kínált. Gyenge voltam, elfogadtam. A rágyújtást követően hamarosan forogni kezdett velem a világ és az utazás hátralévő részét az előtérben – testi épségem veszélyeztetése mellett - a nyitott vagonajtó előtt töltöttem. A szivarozás az óta sem tartozik kedvenc tevékenységeim közé.

Horváth Mihály dr.

Lugosi Armandnak örök hálával tartozom, mivel gyakran vitt magával külföldi tanulmányutakra.

Egyik alkalommal az akkori NDK-beli faipari kiállítás és vásárra utaztunk vonattal Lipcsébe. Az utazást megelőző napon Lugosi önfeláldozóan közölte velem, hogy Ő még a mai napon Budapestre utazik – ott is volt lakása – mert a hálókocsi ablakát már ott elfoglalják annak ellenére, hogy mi lefoglaltuk. Abban maradtunk, hogy én Komáromban éjszakázok és reggel találkozunk a “hálókocsinál”. Majdnem így is történt azzal, hogy Armand reggel nem egy hálókocsi ablakából integetett, és mérgeződött, mert a hálókocsi már Belgrádban elfoglalták. Így sajnos csak egy 4 személyes fülkét talált, ahol két idősödő hölgy utazott. Felszálltam és helyet foglaltam. Hamarosan megvígasztalt, hogy ez a szűkös helyzet csak rövid, átmeneti. Elővett 3-4 doboz szivart és erőteljes mozdulattal rágyújtott (a fülke dohányzó volt). Az egyik hölgy elővett egy vékony könyvet és legyezte az arcát. Rájött azonban, hogy úgy még hatékonyabb hatású a füst – eltette. Felöltöztek, mi boldogan, előzékenyen levettük a csomagjaikat, ők pedig a kettővel odébb levő fülkébe távoztak- az nemdohányzó volt. Mi pedig a vékonyan párnázott “félkemény” ülésen nyugovóra tértünk - a határig.

Mint segédoktatójával, számos oktatással kapcsolatos élményét osztotta meg velem. Nagyon szeretett vizsgáztatni, mert a szakma fontos „találmányairól” is szó esett. Egyik alkalommal rohan ki a szobájából és nagy lelkesedéssel újságolja, hogy a feltett kérdésre én sem tudnék helyes, szakszerű választ adni. A vizsgakérdés valahogy így szólt: *Ismertesse a keretfűrészgép rönkkocsi használatát!* A vizsgázó magabiztosan előadja: *...hát Docens Úr, a rönköt befogják a*

rönkkocsiba és az átvezeti a gépben... L. Armand egyre jobban szívja szivarját és közbekérdez: *Akkor a rönkkocsi keresztülmegy a gépen?* Vizsgáló: *Igen.* Lugosi A. kétségbeesésében felteszi a mentő kérdést: *Ha a gép mögött összegyűlnek a rönkkocsik, mit csinálnak velük?* Vizsgáló: *Visszaviszik az adagoló oldalra.* Ezek után nem nehéz az osztályzatot kitalálni....A helyzetet azonban nem kell túldramatizálni, mert a vizsgáló végül is okl. faipari mérnök lett.

Németh József dr.

Akik hallgatták Lugosi Armand előadásait, vagy vizsgáztak nála, emlékeznek rá, hogy szenvedélyes dohányos, pontosabban szenvedélyes szivaros volt. Csongort szívott, akkoriban az ismert legbüdösebb szivart. Armand társasházban lakott a budai Bűrök utcában és a rossz nyelvek szerint azért vállalta el a kazánház felügyeletét, mert ott kedvére szivarozhatott. Szivarozási szenvedélyével függ össze a következő két morzsa:

Egy ízben Sopronba ment előadni egy konferenciára. Útitársai voltak: Lonkai János bácsi, Kővári Szilárd és a gépkocsivezető Szabó Károly. Lonkai láncdohányzó volt (egyik cigarettáról a másikra gyújtott rá) ezért neki mindegy volt, hogy cigaretta, vagy szivar, csak füstöljön. Lugosi, ha tehetne, 10 perc alatt elszívott egy szivart. Kővári mérnök nem dohányzott. A gépkocsivezető pedig imádta, ha megkínálták egy szivarral. A régi 1-es úton Bicskénél megállította őket a rendőrjárőr, mert azt hitte, hogy kigyulladt a kocsi... Tatabányánál Armand szólt Lonkainak: „Te János, álljunk meg, hadd hányjon a Szilárd”. Amikor megérkeztek az egyetemhez Kővári Szilárdot úgy kellett újra élesíteni.

Armand fordulatos életútja során dolgozott a Fűrész- Lemez- és Hordóipari Vállalatnál is, mint vezérigazgató helyettes. Amikor 1984-ben kineveztek a vállalat vezérigazgatójává, Ő már nyugdíjas volt, de örömmel alkalmaztam gazdasági-műszaki tanácsadónak.,Korai haláláig dolgozott ebben a beosztásban és részt vett a hétfői napokon tartott vezetői értekezleteken. Armand gondolatait, véleményét a Csongor szivar kemény dobozára jegyezte fel. Szorgalmasan jegyzetelt és az értekező végén a teleírt szivardobozt bedobta a szemetes edénybe. Néhány hét után kíváncsian kérdeztem rá, hogy miért tette ezt. A válasz: *”Tudod Józsikám, csak azokat a dobozokat őrizem meg, amelyekre értelmes dolgokat jegyeztem fel. Ilyenek nemigen hangzanak el egy vezetői értekezleten”.*

Felhasznált források:

Dalocsa Gábor dr.: Könyvismertetés helyett – egy könyvsorozat érdemeiről. Faipar, 1975/3. p.:160-161.

„Faipar” szakfolyóirat 1952-1990 közötti számai.

Gyurácz Sándor: Lugosi Armand élete és munkássága (A Faipari Mérnöki Kar nagyjai 2. Sorozatszerk.: a Faipari Mérnöki Kar dékánja) Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Kar, 2000. 26p.

Lugosi Armand személyes dokumentumai Horváthné Lugosi Zsuzsanna jóvoltából.

A „Lugosi Armand díj”

A Faipari Tudományos Egyesület a jeles szakíró emlékére a szakmában tevékenykedő szakemberek kiemelkedő szakírói és publikációs tevékenységének elismeréseképpen 1992-ben Lugosi Armand- díjat alapított. A Díj Alapító okiratának szövege:

Dr. Lugosi Armand tudós szakíróként, egyetemi oktatóként és gyakorlati szakemberként egyaránt a faiparos szakmák legnagyobb egyéniségei közé tartozott. Szakkönyvei, publikációi ma is nélkülözhetetlen tudásanyagot hordoznak és nem hiányozhatnak egyetlen faipari szakember könyvespolcáról sem.

E nagy ívű pálya emlékének tisztelete mellett őrizze ezen emlékérem Lugosi Armand példamutató emberségét, önzetlen kollegiális magatartását és a sors kegyetlen fintorán is mosolyogni tudó, örökös derűjét.

A Faipari Tudományos Egyesület 1992. április 2.-i határozata alapján az emlékérem minden évben 1 személy részére kerül kiadásra. Az adományozás feltételeit a melléklet tartalmazza.

Az emlékérem odaítélésénél a területi szervezetek, szakosztályok és bizottságok javaslatainak összegezése után a Titkári Tanács dönt.

Szeged, 1992. április 2.

(Lele Dezső)
főtitkár

(Dr. Molnár Sándor)
elnök

A „Lugosi Armand Díj” elnyerésének feltételeiből:

„A Lugosi Armand Díj” életműdíj, amire megfelelő szakmai múlttal, szakírói publikációs háttérrel, a faipari kutatás-fejlesztés területén elért és közzétett eredménnyel, valamint a szakmai utánpótlás nevelésében szerzett szakmai elismertséggel lehet pályázni. Az előzőekből következik, hogy a díjat azok a felsőfokú végzettséggel rendelkező szakemberek kaphatják meg, akik

- *tevékenységüket önállóan, vagy szerzőtársként írt szakkönyv, tankönyv fémjelzi,*
- *az eltelt idő alatt szakmai folyóiratokban rendszeresen publikáltak,*
- *ismereteket a felső és középfokú oktatás keretében, vagy szakmai továbbképző tanfolyamokon, előadásokon rendszeresen továbbadják a szakmai utánpótlás nevelése és a szakemberek szellemi színvonalának növelése érdekében”*

A „Lugosi Armand Díj” (1997, égerfa)

A "Lugosi Armand Díjjal" kitüntetettek

A kiemelkedő szakírói és publikációs tevékenység elismeréseképpen a Faipari Tudományos Egyesület által a Lugosi Armand díjjal kitüntetett személyek 1992 és 2010 között:

1992	Dr. Bakay István
1993	Lele Dezső
1993	Dr. Sípos Árpád (posztumusz)
1994	Szalay Lajos (posztumusz)
1995	Dr. Molnárné Posch Paula
1996	Baloghné Cséplő Katalin
1997	Dr. Tóth Sándor
1998	Dr. Szabadhegyi Győző
1999	Dr. Petri László
2000	Matlák Zoltán
2001	Dr. Molnár Sándor
2002	Dr. Dalocsa Gábor
2003	Dr. Szabó Miklós
2004	Dr. Wittmann Gyula
2005	Dr. Hargitai László
2006	Dr. Winkler András
2007	Dr. Boronkai László
2008	Dr. Takáts Péter
2009	Dr. Bejó László
2010	Dr. Németh Róbert

Dr. Lugosi Armand tudós szakíróként, egyetemi oktatóként, valamint gyakorlati szakemberként és faipari vezetőként is egyaránt a faiparösszelmék legnagyobb egyéniségei közé tartozott. Szakkönyvei, publikációi még ma is nélkülözhetetlen ismeretanyagot hordoznak.

Kiemelkedő munkabírása, példamutató embersége, önzetlen, kollegiális magatartása, néha a sors kegyetlen fintorain is mosolyogni tudó örökös derűje teszi emlékezetessé személyiségét.

Ő volt a hazai faipari gépészeti szakirodalom megteremtője, legtermékenyebb szakírója a 20. század második felében.

A Faipari Tudományos Egyesület által alapított szakírói nívódíj méltán viseli Lugosi Armand nevét.

(dr. Tóth Sándor
2011, március)